УХВАЛЮЮ
Голова
Координаційної ради
з екологічного маркування

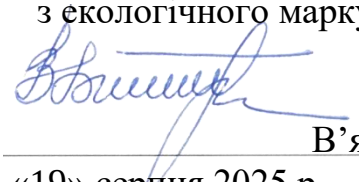

_____В’ячеслав БИКОВЕЦЬ
«19» серпня 2025 р.

ПРОТОКОЛ № 1-2025-КР
засідання Координаційної ради з екологічного маркування

м. Київ 19 серпня 2025 р.

Он-лайн засідання на платформі ZOOM

Зареєстровані та присутні:

Голова Координаційної ради: Биковець В.М.

Відповідальний секретар: Перминова С.Ю.

Члени Координаційної ради з екологічного маркування:
Відкрите голосування під час он-лайн засідання:
Биковець В.М., Столяр О.О., Виговська Г.П, Кабаков Ю.Б., Зінченко С.Л., Буднік К.С., Коняшин А.В. (за Милованова Є.В.), Співак В.В. (за Пилипенко С.О.).

Відсутні без передачі права голосу:
Несміянов М.Г., Махмуров -Дишлюк В.В., Єрмак А.В., Петрунін Д.І.

Дистанційне електронне голосування відповідно до п. 11 Положення про Координаційну раду з екологічного маркування не проводилось.

З **14** – членів Координаційної ради, з правом голосу на он-лайн засіданні присутні **8**, кворум є.

Від Всеукраїнської громадської організації «Жива планета»:
Перминова С.Ю., директор Органу з оцінки відповідності «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета», відповідальний секретар Координаційної ради з екологічного маркування;
Іванова О.І., начальник відділу моніторингу, експертизи, взаємодії з ЦОВВ та регіонального розвитку ВГО «Жива планета»;
Яреськовська І.І., провідний юрисконсульт, уповноважена з якості ВГО «Жива планета».

Представник від національного технічного комітету стандартизації ТК 82 «Охорона довкілля»:

Берзіна С.В., заступник голови ТК 82 «Охорона довкілля»

Інші зареєстровані та присутні:

Ткаченко Т.М., д.т.н., завідувачка кафедри технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці, Київського національного університету будівництва і архітектури (КНУБА) – кандидатка до складу Координаційної ради з екологічного маркування від КНУБА;

Мілейковський В.О., д.т.н., професор кафедри теплогазопостачання і вентиляції Київського національного університету будівництва і архітектури (КНУБА);

Кащенко Т.О., к.т.н., доцент кафедри архітектурного проєктування цивільних будівель і споруд КНУБА;

Картавцев О.М., незалежний судовий екологічний експерт.

Порядок денний:

1. Про зміни у складі Координаційної ради з екологічного маркування (надалі – КР).
2. Про діяльність ООВ «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета» у 2024 р. – І півріччі 2025 року.
3. Про зміни у логотипі екологічного маркування для харчових продуктів та напоїв.
4. Про зміни у системі позначень сертифікатів відповідності та екологічних критеріїв.
5. Про остаточну редакцію проєкту СОУ ОЕМ 08.002.41.032:20XX Система екологічної сертифікації та маркування згідно ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT) Громадські будівлі. Екологічні критерії та метод оцінювання.
6. Про остаточну редакцію проєкту СОУ ОЕМ 08.002.030.059:20XX Система екологічної сертифікації та маркування згідно з ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT) Засоби розміщення туристів. Екологічні критерії та метод оцінювання.
7. Про ризики, неупередженість і відповідальність ООВ, що виникають внаслідок сертифікаційної діяльності.
8. Різне.

По першому питанню порядку денного: «Про зміни у складі КР»

СЛУХАЛИ:

Биковця В.М., який проінформував, що у зв’язку з ліквідацією та реорганізацію деяких органів державної влади та установ, уповноважені представники яких були делеговані до складу КР, виникла потреба у внесенні змін до складу КР. Враховуючи отримані письмові згоди на делегування уповноважених представників, пропонується:

1) *виключити* зі складу КР *Попович Євгенію Сергіївну*, директорку Департаменту цифрової трансформації, електронних публічних послуг та управління відходами Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, у зв'язку з ліквідацією Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та передачею його функцій до Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.07.2025 № 903;

включити до складу КР, уповноваженого представника від Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України: *Сороченка Дмитра Васильовича*, заступника директора департаменту – начальника відділу формування державної політики у сфері управління відходами Департаменту управління відходами та екологічних наслідків воєнних дій Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України (*лист Мінекономіки від №77-01/54545-07 від 18.08.2025*).

ГОЛОСУВАЛИ:
«за» – 8 членів КР,
«проти» – 0,
«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ:

1. Виключити зі складу КР *Попович Євгенію Сергіївну*, директорку Департаменту цифрової трансформації, електронних публічних послуг та управління відходами Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

2. Включити до складу КР, уповноваженого представника від Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України: *Сороченка Дмитра Васильовича*, заступника директора департаменту – начальника відділу формування державної політики у сфері управління відходами Департаменту управління відходами та екологічних наслідків воєнних дій Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України.

СЛУХАЛИ:

Биковця В.М. з пропозицією:

2) *виключити* зі складу КР *Виговську Ганну Павлівну*, завідуючу кафедри екологічної безпеки Навчально-наукового інституту екологічної безпеки та управління Державного закладу «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління», у зв’язку з реорганізацією Державного закладу «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» шляхом злиття з Державною установою «Центр підвищення кваліфікації працівників водного господарства» і створенням Державної наукової установи «Інститут екологічного відновлення та розвитку України» відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 04 квітня 2025 р. № 301-р та

наказу Міндовкілля від 23 квітня 2024 р. № 822 «Про утворення Державної наукової установи «Інститут екологічного відновлення та розвитку України»;

включити до складу КР *Виговську Ганну Павлівну*, старшого наукового співробітника Центру екологічної безпеки та управління відходами Державної наукової установи «Інститут екологічного відновлення та розвитку України».

ГОЛОСУВАЛИ:
«за» – 8 членів КР,
«проти» – 0,
«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ:

1. Виключити зі складу КР *Виговську Ганну Павлівну*, завідуючу кафедри екологічної безпеки Навчально-наукового інституту екологічної безпеки та управління Державного закладу «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління»;

2. Включити до складу КР, *Виговську Ганну Павлівну*, старшого наукового співробітника Центру екологічної безпеки та управління відходами Державної наукової установи «Інститут екологічного відновлення та розвитку України».

СЛУХАЛИ:

Биковця В.М. з пропозицією:

3) *включити* до складу КР уповноваженого представника Київського національного університету будівництва і архітектури (КНУБА): *Ткаченко Тетяну Миколаївну*, д.т.н., завідувачку кафедри технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці КНУБА (*лист КНУБА від №3/7/1176 від 14.08.2025)*. Напрями наукової діяльності та досягнення Ткаченко Т.М.: «зелене будівництво», «зелені конструкції», фітодизайн, вплив «зелених конструкцій» та внутрішнього озеленення на енергоефективність, та ін. (повна інформація розміщена на вебсайті КНУБА).

Необхідність залучення до роботи КР організації з високим науково-практичним потенціалом у сфері зеленого будівництва пов'язана з викликами сьогодення, коли відбудова Україні за принципом «відбудувати краще ніж було» потребує впровадження високих вимог до енергоефективності та адаптації до зміни клімату, хімічної та радіаційної безпеки на всіх етапах відновлення. Нове будівництво або реконструкція за рахунок фінансової допомоги чи інвестицій від європейських партнерів вимагає від будівельного сектора впровадити декларування відповідності та екологічну сертифікацію будівельних матеріалів відповідно до стандартів ЄС, значно скоротити викиди парникових газів у будівлях, застосовувати енергоощадні архітектурні рішення, технології та системи опалення, використовувати природні рішення, такі як зелені стіни і дахи та відходи руйнації в будівництві. У зв'язку з цим, у планах програми екологічного маркування передбачається великий обсяг робіт з перегляду та перевірки діючих стандартів екологічного маркування, а також розвиток системи стандартів для оцінювання будівель і споруд різних типів.

ГОЛОСУВАЛИ:
«за» – 8 членів КР,
«проти» – 0,
«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ:
Включити до складу КР *Ткаченко Тетяну Миколаївну*, д.т.н., завідувачку кафедри технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці КНУБА.

Повний перелік членів КР наведено у додатку до цього протоколу. Зміни до складу КР вводяться в дію згідно з наказом ВГО «Жива планета» за результатами голосування членів КР.

По другому питанню порядку денного: «Про діяльність ООВ «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета» у 2024 р. – І півріччі 2025 року»

СЛУХАЛИ:
Берзіну С.В. яка акцентувала увагу, що екологічне маркування, яке відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 14024 є інструментом державної екологічної політики та політики ЄС щодо впровадження циркулярної економіки для сталого промислового розвитку відповідно до Європейського Зеленого курсу (ЄЗК).

Одним з ключових напрямів ЄЗК за цим напрямом є формування єдиного ринку ЄС екологічних товарів, послуг та технологій.

ЄЗК створює як виклики, так і можливості для українського та європейського бізнесу. З огляду на широке коло напрямів, охоплених курсом, він матиме суттєвий вплив на торгівлю та економічну співпрацю з ЄС.

Єврокомісія відзначає особливу роль досліджень та інновацій у досягненні цілей ЄЗК та в рамках ініціативи «Східне Партнерство» надає підтримку МСП в отриманні необхідних навичок та знань у сфері інтернаціоналізації міжнародної торгівлі з урахуванням також положень ЄЗК.

Україна отримала доступ до участі у проєктах ЄС, що можуть не тільки забезпечити фінансування МСП, але і сприяти трансферу сучасних європейських технологій в Україну.

Екологічне маркування визначено як надійний інструмент досягнення цілей ЄЗК і метод підтвердження відповідності екологічним характеристикам до предмета публічних закупівель, що рекомендовані Єврокомісією.

Україна була першою державою пострадянського простору, яка запровадила програму екологічного маркування, що отримала міжнародне визнання.

З 2003 року ВГО «Жива планета» є членом міжнародної асоціації Global Ecolabelling Network і спільно з партнерами розвиває систему стандартів, що

встановлюють екологічні критерії оцінювання життєвого циклу для різних товарів та послуг.

Оцінку відповідності стандартам екологічного маркування здійснює акредитований орган – Орган з оцінки відповідності «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета» (ООВ). Рівень акредитації ООВ дозволяє українським виробникам екологічно сертифікованої продукції успішно експортувати на ринки ЄС та усього світу.

Право на застосування знаку екологічного маркування «Зелений журавлик» отримує користувач екологічного сертифікату виключно відносно екологічно сертифікованої продукції, зазначеної в сертифікаті.

Вимога щодо екологічного маркування продукції стає достатньо поширеною практикою серед замовників публічної сфери в України. Зелена відбудова України потребуватиме екологічних будівельних матеріалів, тому наразі будівельні матеріали – найбільш пріоритетні категорії продукції для діалогу з ринком.

Відповідальним за розробку стандартів екологічного маркування є національний технічний комітет стандартизації ТК 82 «Охорона довкілля».

Перегляд, розробка і просування стандартів екологічного маркування за останні 5 років здійснювалась у напрямку європейської інтеграції, у тому числі за підтримки програм і проєктів міжнародної технічної допомоги таких, як:

- 2020 – 2023 рр. – програма «Європейський Союз за довкілля» (EU4Environment), що фінансується Європейським Союзом та реалізується ОЕСР, ЄЕК ООН, ЮНЕП, ЮНІДО та Світовим банком;

- 2021 – 2025 рр. – проєкт «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС з енергоефективності в Україні», що виконується Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH за дорученням Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) та співфінансуванням Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань (SECO).

Перминову С.Ю., яка інформувала про результати досягнення встановлених ООВ цілей.

Ціль ООВ №1 – збільшення кількості найменувань екологічно сертифікованої продукції.

Станом на 19.08.2025 р.:

86 користувачів екологічного маркування внесено до відкритого реєстру екологічно сертифікованої продукції (користувачі діючих екологічних сертифікатів);

3304 найменування екологічно сертифікованої продукції (проти 1371 у 2023 році);

34 первинних сертифікацій у 2024 році, це найвищий результат з 2019 року.

У попередні роки середній річний показник становив 25 первинних сертифікацій (за виключенням суттєвого зниження у 2022 році на тлі початку повномасштабного вторгнення рф в Україну).

Лідерами в категоріях за кількістю сертифікованих підприємств, виданих сертифікатів та асортименту екологічно сертифікованої продукції є:

- косметичні засоби (1853 найменування);
- мийні засобі та засоби для чищення (289 найменування);
- лакофарбові матеріали (260 найменування);
- продукти переробки м'яса (209 найменування);
- суміші будівельні сухі (179 найменування);

Екологічно сертифікована продукція, маркована знаком екологічного маркування «Зелений журавлик» експортується у 40 країн світу. Найбільший попит на ринку ЄС та міжнародному ринку мають косметичні засоби, мийні засоби, лакофарбові матеріали, труби поліетиленові для будівництва, сухі будівельні суміші, меблі, контейнери з харчової алюмінієвої фольги, набори для рукоділля, продукти харчової промисловості.

Новим напрямком стала співпраця з національними природними парками. Еколого-освітні візит-центри НПП «Верховинський» та НПП «Карпатський» підтвердили свою відповідність вимогам стандарту «Зелений офіс».

Ціль ООВ №2 – забезпечення наявності актуалізованого фонду нормативних документів.

5 стандартів екологічного маркування пройшли перевірку у звітний період. Ці стандарти встановлюють екологічні критерії для оцінювання таких категорій продукції:

1) какао, шоколад та вироби кондитерські цукрові;
2) мед натуральний,
3) вина;
4) упаковка для харчових продуктів та посуд одноразового використання;
5 продукція рибна, ракоподібні та молюски, оброблені та консервовані.

Перевірка проводилась за встановленими правилами і процедурами відповідно до затвердженого щорічного Плану робіт зі стандартизації щодо екологічних критеріїв оцінювання життєвого циклу згідно з ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT) робочими групами ПК 3 ТК 82 «Оцінка життєвого циклу»[1] .

Розроблені нові проєкти стандартів екологічного маркування, які встановлюють екологічні критерії та методи оцінювання:

1) засобів розміщення туристів;
2) громадських будівель.

Остаточні редакції зазначених стандартів подані на ухвалення КР відповідно до пунктів 4, 5 порядку денного цього засідання.

[1] https://livingplanet.org.ua/novuny/vidbulosya-onlajn-zasidannya-robochikh-grup-pk-3-tk-82-otsinka-zhittevogo-tsiklu-po-perevirtsi-standartiv-ekologichnogo-markuvannya

Ціль ООВ №3 – постійне підвищення якості виконання робіт, компетентності персоналу та розвиток матеріально-технічної бази.

ООВ впровадив та підтримує систему управління якістю (СУЯ), здатну забезпечувати та демонструвати узгоджене виконання вимог ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2019, ДСТУ ISO 14024:2018 та ISO 14024:2018.

ООВ забезпечує постійне підвищення компетентності персоналу (зовнішнє, внутрішнє навчання, тощо) і веде відповіді записи, а також підтримує належну матеріально-технічна база.

ООВ регулярно проводить аналізування задоволеності заявників і власників екологічних сертифікатів (користувачів екологічного маркування) якістю послуг, здійснені на основі опитувальних анкет.

КР було презентовані графічні дані Звіту з оцінювання задоволеності замовника послуг ООВ «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета» у період 2024-2025 рр., які свідчать про високий рівень задоволеності якістю (93,7% опитаних), доступність, оперативність послуг та професійні якості персоналу ООВ, загальний позитивний вплив екологічної сертифікації на підвищення попиту на продукцію.

Ціль ООВ №3 – підвищення рівня поінформованості та довіри споживачів.

З метою збільшення рівня поінформованості щодо екологічного маркування серед споживачів та учасників ринку за звітний період були реалізовані такі заходи:

1) підтримка вебсайту програми екологічного маркування разом з відкритим реєстром діючих сертифікатів ecolabel.org.ua;

2) розміщення публікацій про видані сертифікати та сертифіковану продукцію на вебсайті ecolabel.org.ua та у соціальних мережах ВГО «Жива планета» (інстаграм, фейсбук);

3) інформування про перевірку, результати перегляду та розроблені нові стандарти екологічного маркування на вебсайті ВГО «Жива планета» (livingplanet.org.ua) та у соціальних мережах організації, а також шляхом адресної розсилки користувачам екологічних сертифікатів;

4) інформування про результати опитувань, досліджень, заходів що впливають на користувачів екологічного маркування та операторів ринку, проведення навчальних заходів шляхом розміщення відповідної інформації на вищезгаданих ресурсах ВГО «Жива планета» та її партнерів, а також адресної розсилки;

5) сприяння підтримці актуальної інформації на вебсайті Міндовкілля в розділі «Екологічне маркування»;

6) сприяння підтримці актуальної інформації на вебсайті Infobox Prozorro в розділі «Екологічні вимоги» щодо застосування стандартів екологічного маркування у якості вимог у тендерній документації до різних категорій продукції, яка закуповується замовниками публічної сфери. Інформація про рекомендації по кожній з категорій продукції разом з прикладами закупівель

поширюється через інформаційний дайджест ДП «Прозоро» (понад 15 000 підписників);

7) розміщення відеозаписів навчальних заходів щодо екологічного маркування для різних категорій та груп користувачів (виробники, ритейл, постачальники, замовники, споживачі) на ютуб-каналі організації;

8) відображення теми екологічного маркування в дидактичних матеріалах рекомендованих для вчителів шкіл з метою реалізації наскрізної змістової лінії освіти у сфері екологічної безпеки та сталого розвитку (www.e-comon.org.ua);

9) проведення Всеукраїнського конкурсу серед вчителів «Урок з екологічного маркування», за підтримки Міндовкілля та Міносвіти. У межах конкурсу проведено два навчальні семінари. До участі долучилися 121 педагогічний працівник із різних регіонів України. 26 лютого 2025 року в Міндовкілля відбулася церемонія нагородження переможців конкурсу. У подальшому заплановано розробка та видання навчального посібника для вчителів «Урок з екологічного маркування» та щорічне проведення конкурсу на загальнодержавному рівні;

10) відзначення Всесвітнього дня екомаркування (відзначається з 2018 року у другий четвер жовтня) – реалізована програма заходів та інформаційна компанія на їх підтримку: виставка в КНУБА, лекції, виступи на конференціях, вікторини. Також, в рамках цієї програми відбулось відзначення виробників екологічно сертифікованої продукції подяками від Міндовкілля.

Вручення подяк відбулось під час зустрічі представників підприємств – виробників екологічно сертифікованої продукції з командою Міндовкілля на чолі з Міністром Світланою Гринчук та головою Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування Олегом Бондаренко. Також до привітань українських виробників – користувачів екологічного маркування приєднались представники проєктів міжнародної технічної допомоги GIZ, USAID, UNIDO.

Під час зустрічі були представлені історії успіху українських виробників, які впроваджують високі вимоги добровільних екологічних стандартів у своїй управлінській та виробничій діяльності.

11) відображення рекомендацій по вибору більш екологічно кращих будівельних матеріалів і виробів та вимог щодо екологічних характеристик на вироби, матеріали та товари в методичних посібниках для замовників будівництва, архітекторів та інженерів-проєктантів, дизайнерів:

Основи проектування та реконструкції енергоефективних будівель закладів загальної середньої освіти з поліпшеними екологічними характеристиками;

Основи проектування та реконструкції енергоефективних будівель закладів дошкільної освіти з поліпшеними екологічними характеристиками;

Методичних рекомендаціях щодо складання завдання на проектування для реконструкції зруйнованих будівель шкіл.

Зазначені посібники та методичні рекомендації розроблені за підтримки проєкту «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС з енергоефективності в Україні», що виконується Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH за дорученням Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) та

співфінансуванням Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань (SECO) на замовлення Міністерства розвитку громад та територій України та Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України.

12) створення е-Каталогу рекомендованої продукції для проєктів відбудови України та включення до нього екологічно сертифікованої будівельної продукції;

13) випуск з лютого 2025 року електронного дайджесту новин з метою інформування користувачів екологічного маркування та українських виробників про розвиток програми екологічного маркування та зеленого ринку в Україні, ЄС та у світі.

Цілі ООВ № 5, 6 – акредитація, міжнародне визнання та підтримка авторитету ООВ як провідного органу з екологічного маркування на національному та міжнародному рівні.

ООВ підтримає акредитацію в Національному агентстві з акредитації України (НААУ) з 2010 року (атестат акредитації №1О156).

27 – 30 травня 2024 р. успішно пройдено черговий наглядовий аудит з метою підтримання чинної акредитації на відповідність ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2019.

З 2003 р. ООВ підтримує членство у міжнародній асоціації Global Ecolabelling Network (GEN). З 2010 року міжнародний аудит GEN підтверджує сталість відповідності системи сертифікації та маркування, якою оперує ВГО «Жива планета» вимогам стандарту ISO 14024. Відповідність підтверджується сертифікатом GENICES. Це забезпечує визнання результатів оцінки ООВ та підтверджених шляхом сертифікації переваг продукції користувачів екологічного маркування на світовому рівні, що спрощує торгівельні відносини між країнами.

З 2022 р. директор ООВ, Світлана Перминова, представляє Україну у Раді директорів GEN (члени Ради – до 15 осіб обираються з понад 48 програм екомаркування світу терміном до 4 років). У рамках виконання функцій члена Ради за період 2024 р. - п.п.2025 р.:

1) взято участь у Щорічному з’їзді членів Глобальної мережі екомаркуваня (жовтень 2024 р., м. Нью-Делі) та саміті Конфедерації індійської промисловості. Конфедерація є оператором індійської програми екомаркування «Green Pro». Участь в саміті передбачала участь членів Ради директорів GEN в церемонії нагородження ліцензіатів індійської програми екомаркування програми в якості почесного гостя;

2) взято участь в стратегічних зустрічах членів Ради директорів GEN з представниками Єврокомісії та Європарламенту (травень 2025 р., м. Брюссель). Мета зустрічей: реалізація стратегії GEN щодо посилення інтеграції глобальної практики екологічного маркування в політику ЄС у сфері сталого розвитку, циркулярної економіки та зелених закупівель, а також забезпечення інтересів програм маркування – членів GEN, що представлені на ринку ЄС (якщо держави не є членами ЄС).

У ході двостороннього скринінгу виконання Україною як потенційним членом ЄС вимог Регламенту (ЄС) № 66/2010 від 25 листопада 2009 року про екомаркування ЄС, що відбувся 20 травня 2025 року, Єврокомісією було відзначено:

високий рівень наближення до вимог Регламенту завдяки програмі «Зелений журавлик», яка є найстарішою та найуспішнішою програмою серед країн Східного партнерства;

наявність гармонізованих екологічних критеріїв;

доцільність після вступу України до ЄС мати дві програми екомаркування (програму ЄС – Ecolabel EU та національну програму «Зелений журавлик») за моделлю Німеччини та скандинавських країн.

У квітні 2025 р., Анна Міщенко, менеджер з комунікацій ВГО «Жива планета», взяла участь у симуляційній сесії Європейського Парламенту MEU, яка була присвячена обговоренню імплементації Регламенту (ЄС) № 66/2010 щодо застосування екомаркування EU Ecolabel. Захід проходив в Берліні за участю представників від держав-членів ЄС та кандидатів на членство у ЄС.

ООВ системно публікує інформацію про свою діяльність на ресурсах міжнародних організацій – GEN та Програми ООН з навколишнього середовища https://www.oneplanetnetwork.org/.

В обговоренні взяли участь: Картавцев О.М., Кабаков Ю.Б.

Биковця В.М., який запропонував взяти до відома інформацію про діяльність ООВ «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета» за 2024 р. – І півріччя 2025 року. та визнати діяльність ООВ за 2024 р. – п.п. 2025 р. задовільною.

ГОЛОСУВАЛИ:
«за» – 8 членів КР,
«проти» – 0,
«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ:
Взяти інформацію про діяльність ООВ «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета» за 2024 р. – І півріччя 2025 року до відома та визнати діяльність ООВ за 2024 р. – п.п. 2025 р. задовільною.

По третьому питанню порядку денного: «Про зміни у логотипі екологічного маркування для харчових продуктів та напоїв»

СЛУХАЛИ:
Перминову С.Ю, яка інформувала щодо пропозиції ООВ внести зміни до текстової частини логотипу екологічного маркування для харчових продуктів та

напоїв. Зокрема, пропонується в обрисі логотипу замінити словосполучення «екологічний сертифікат».

Така ініціатива зумовлена реєстрацією у ВРУ проєкту Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» (реєстр. №13204 від 21.04.2025).

Відповідно до ч. 9 статті 34 проєкту Закону забороняється використання позначень та/або написів «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «**екологічний»**, «органік», та будь-які однокореневі та/або похідні слова від цих слів з префіксами «біо-», «еко-» тощо будь-якими мовами та/або державного логотипа для органічної продукції у маркуванні, представленні або рекламуванні продукції, якщо така продукція не є органічною.

Використання комерційного найменування та/або торговельної марки (знака для товарів та послуг), що містить позначення та/або написи «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», «органік», та будь-які однокореневі та/або похідні слова від цих слів з префіксами «біо-», «еко-» тощо будь-якими мовами, дозволяється лише для органічної продукції, у тому числі при її представленні та рекламуванні.

З метою вибору варіанту нового обрису було проведено опитування споживачів. Під час опитування були запропоновані такі варіанти текстових частин логотипу екологічного маркування:

1. Сертифіковано згідно з ISO 14024
2. Зелений продукт / Green product підтверджено* згідно з ISO 14024
3. Green Standard – Сертифіковано
4. Міжнародний стандарт ISO 14024
5. Стандарт ISO 14024 – Сертифіковано
6. Краще для здоров’я та довкілля - ISO 14024
7. Краще для тебе та довкілля – ISO 14024

В опитуванні взяли участь 210 осіб. Географічне охоплення – всі регіони України. Респондентам було запропоновано обрати до 2-х варіантів тексту.

За результатами опитування найбільш підтриманими стали такі варіанти:
«Краще для тебе та довкілля * ISO 14024» (16,1%);
«Міжнародний стандарт ISO 14024 * сертифіковано» (14,7%).

Менш популярними стали:
«Зелений стандарт» (6,2%)
«Green product» (5,2%).

Висновок: споживачі цінують одночасно зрозумілий меседж про користь для себе та довкілля й підтвердження маркування відповідно до міжнародного стандарту.

Берзіну С.В., яка запропонувала підтримати пропозицію та зазначила, що:

а) теза «Краще для тебе та довкілля» відповідає практиці ЄС і застосовується щодо продукції маркованої знаком Ecolabel EU;

б) посилання на керівний стандарт, яким визначена схема сертифікації (ДСТУ ISO 14024 / ISO 14024), вже є обов'язковою вимогою для використання на етикетці/пакуванні продукції, маркованої логотипом «Зелений журавлик», і закріплене у відповідному стандарті СУЯ ООВ – СОУ ОЕМ 913.01:2020 «Система екологічної сертифікації та маркування згідно з ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Правила застосування екологічного маркування» та в Угоді на право застосування знаку екологічного маркування, яка укладається між ООВ та користувачем екологічного маркування.

Зокрема, до тверджень, обов'язкових до застосування у якості елементу екологічного маркуванні у поєднанні зі знаком екологічного маркування «Зелений журавлик» та номером екологічного сертифікату, включаються такі варіанти:

«Сертифікований продукт згідно з ДСТУ ISO 14024 / ISO 14024, екологічний сертифікат №UA.08.002.__» /

«Екологічно сертифікований продукт згідно з ДСТУ ISO 14024 / ISO 14024, сертифікат №UA.08.002.___» /

«Екологічно сертифікований продукт згідно з вимогами міжнародного стандарту ISO 14024 / стандарту ДСТУ ISO 14024».

В обговоренні взяли участь: Биковець В.М., Коняшин А.В., Кабаков Ю.Б., Картавцев О.М.

ГОЛОСУВАЛИ:
«за» – 8 членів КР,
«проти» – 0,
«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ:
Рекомендувати ООВ:

1. Розробити текстову частину логотипу екологічного маркування «Зелений журавлик» для харчової продукції та напоїв на заміну «екологічний сертифікат», із застосуванням текстів:

а) Краще для тебе та довкілля;

б) Сертифікований продукт;

в) Міжнародний стандарт ISO 14024.

При впровадженні змін та визначення строків перехідного періоду забезпечити дотримання вимог законодавства та інтересів користувачів екологічного маркування.

2. Забезпечити контроль користувачів екологічного маркування в частині, що стосується встановлених вимог застосування екологічного маркування згідно з ДСТУ ISO 14024 та СОУ ОЕМ 913.01. Зокрема, щодо обов'язкового застосування твердження із посиланням на керівний стандарт, яким визначена схема сертифікації, на етикетках і пакувальних ярликах продукції, маркованої логотипом «Зелених журавлик».

По четвертому питанню порядку денного: «Про зміни у системі позначень екологічних критеріїв та сертифікатів відповідності»

СЛУХАЛИ:

Перминову С.Ю., яка інформувала щодо пропозиції ООВ внести зміни у систему кодування номерів екологічних сертифікатів та позначень стандартів екологічного маркування.

Зокрема, у кодуванні для сертифікатів пропонується замінити у коді частину із зазначенням номеру сертифікату акредитації SIC «08.002» на номер атестату про акредитацію «1О156».

Таким чином, для сертифікатів буде застосовуватися кодування «UA.1О156.ХХХ», де:

UA – Україна;

1О156 – номер атестату про акредитацію;

ХХХ – номер сертифіката у Реєстрі сертифікатів.

У кодуванні для екологічних критеріїв оцінювання життєвого циклу пропонується замінити у коді:

а) літерну частину позначення «СОУ» (Стандарт організації України) на «СЕМ» (Стандарт Екологічного Маркування) та

б) частину із зазначенням номеру сертифікату акредитації SIC «08.002» на номер атестату про акредитацію «1О156».

Таким чином, для екологічних критеріїв оцінювання життєвого циклу буде застосовуватися кодування «СЕМ UA.1О156.ХХ.ХХХ:202Х», де:

СЕМ – Стандарт Екологічного Маркування

UA – Україна;

1О156 – номер атестату про акредитацію;

ХХ – код розділу згідно з Державним класифікатором продукції та послуг ДК 016:2010, що включає групу продукції, на яку поширюється стандарт;

ХХХ – реєстровий номер стандарту екологічного маркування;

202Х – рік прийняття стандарту.

В обговоренні взяли участь: Биковець В.М., Коняшин А.В., Кабаков Ю.Б., Картавцев О.М.

ГОЛОСУВАЛИ:

«за» – 8 членів КР,

«проти» – 0,

«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ:

Схвалити впровадження пропонованих змін у систему кодування номерів екологічних сертифікатів та позначень стандартів екологічного маркування.

При впровадженні змін та визначенні строків перехідного періоду враховувати підтримку сфери акредитації та інтереси користувачів екологічного маркування.

По п'ятому питанню порядку денного: «Про остаточну редакцію проєкту СОУ ОЕМ 08.002.41.032:20XX Система екологічної сертифікації та маркування згідно з ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Громадські будівлі. Екологічні критерії та метод оцінювання»

СЛУХАЛИ:

Берзіну С.В., яка презентувала проєкт СОУ ОЕМ 08.002.41.032:20XX Система екологічної сертифікації та маркування згідно ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Громадські будівлі. Екологічні критерії та метод оцінювання.

Цей стандарт запроваджує добровільну систему рейтингового оцінювання будівель за рівнем енергоефективності у поєднанні з покращеними екологічними характеристиками.

Об’єктом стандартизації є громадські будівлі відповідних груп, які відповідають додатку А ДБН В.2.2-9:2018 Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення. Цей стандарт не поширюється на житлові та промислові будівлі та споруди.

Базовий набір критеріїв та метод рейтингового оцінювання відповідності встановленим показникам забезпечить сукупне оцінювання громадської будівлі згідно з вимогами міжнародного стандарту ISO 21929-1:2011 Sustainability in building construction — Sustainability indicators — Part 1: Framework for the development of indicators and a core set of indicators for buildings (Сталість у будівництві. Індикатори сталості. Частина 1. Структура для розробки індикаторів і основного набору індикаторів для будівель).

Стандарт містить 10 категорій вимог, які діляться на дві групи: група універсальних категорій та група корегованих категорій.

До групи універсальних категорій віднесені категорії, значимість яких для цілей оцінювання життєвого циклу об’єктів залишається незмінною величиною незалежно від території, зокрема це:

1) управління екологічними аспектами;
2) інфраструктура та екологічна сталість території;
3) комфорт і безпека внутрішнього середовища;
4) система управління відходами;
5) захист довкілля при будівництві, експлуатації та демонтажу об'єкту;
6) безпека життєдіяльності;
7) будівельна продукція, конструкції та матеріали для оздоблення.

Оцінки цих категорій визначаються базовими значеннями, і не підлягають коригуванню для цілей обліку регіональних особливостей при проведенні оцінювання життєвого циклу.

До групи корегованих категорій відносяться категорії, значимість яких для цілей оцінювання життєвого циклу є змінною величиною в залежності від природних, кліматичних та економічних особливостей території. Такими категоріями є:

8) архітектура і планування;
9) раціональне водокористування та стічні води;
10) енергозбереження та енергетична ефективність.

Метод оцінювання відповідності будівель вимогам стандарту ґрунтується на методі оцінювання життєвого циклу з використанням функції бажаності Харрінгтона.

Рівень сертифікату за результатами рейтингової оцінки від «бронзового» до «платинового» залежить від кількості виконаних додаткових критеріїв, які пливають на поліпшення показників енергоефективності, ресурсоефективності, якості внутрішнього середовища приміщень, а також від систем менеджменту, технологій та інновацій які застосовувались при виконанні будівельних робіт. Також рівень сертифікату залежить від обсягів використаних екологічно сертифікованих будівельних матеріалів, виробів і конструкції, а також продукції для оздоблення будівлі.

Рейтингова оцінка проєктів та об'єктів введених в експлуатацію забезпечить оцінку їх конкурентних переваг щодо енергоефективності та поліпшених екологічних характеристик за перевіреними і порівняними даними.

Екологічні критерії допустимості інвестиційного проєкту відповідно до актів права ЄС та вимог Світового Банку впроваджуються через цей стандарт як базові. Зелені проєкти, які пройдуть сертифікацію матимуть перевагу для отримання фінансової підтримки реалізації в рамках програми Ukraine Facility Plan, а також в рамках програм і проєктів міжнародної технічної підтримки, що надається через ЄБРР, Світовий Банк, Корпорацію НЕФКО тощо.

Сертифікація будівель відповідно до цього стандарту – двоетапна. Перший етап – на стадії проєкту (П), робочого проєкту (РП) та другий етап – оцінювання об'єкту, введеного в експлуатацію.

Відповідальний за розробку стандарту – національний технічний комітет стандартизації ТК 82 «Охорона довкілля».

Публічні обговорення першої редакції проєкту стандарту відбулися у період 19 травня – 20 липня 2024 року шляхом проведення електронних консультацій.

Третя редакція стандарту була схвалена як остаточна на засіданні ТК 82 18.08.2025.

В обговоренні взяли участь: Биковець В.М., Коняшин А.В., Картавцев О.М.

Картавцева О.М., з пропозицією рекомендувати прийняти стандарт з введенням в дію датою прийняття.

Берзіну С.В., з пропозицією схвалити проєкт стандарту без змін та зауважень і рекомендувати його до прийняття з урахуванням схвалених змін у системі кодування позначень стандартів екологічного маркування.

ГОЛОСУВАЛИ:
«за» – 8 членів КР,

«проти» – 0,
«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ

Схвалити проєкт СОУ ОЕМ 08.002.41.032:20XX «Система екологічної сертифікації та маркування згідно ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Громадські будівлі. Екологічні критерії та метод оцінювання» без змін та зауважень і рекомендувати його до прийняття з урахуванням схвалених змін у системі кодування позначень стандартів екологічного маркування.

Датою введення в дію стандарту екологічного маркування встановити дату прийняття.

По шостому питанню порядку денного: СОУ ОЕМ 08.002.030.059:20XX Система екологічної сертифікації та маркування згідно з ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Засоби розміщення туристів. Екологічні критерії та метод оцінювання.

СЛУХАЛИ:

Берзіну С.В., яка презентувала проєкт СОУ ОЕМ 08.002.030.059:20XX Система екологічної сертифікації та маркування згідно ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Засоби розміщення туристів. Екологічні критерії та метод оцінювання.

Вимоги цього стандарту відповідають критеріям оцінки об'єктів розміщення туристів які діють в межах програми екологічного маркування EU Ecolabel (Commission Decision (EU) 2017/175 of 25 January 2017 on establishing EU Ecolabel criteria for tourist accommodation), а також враховують критерії оцінки інших програм екологічного маркування, які мають міжнародне визнання:

Скандинавські країни: Nordic Ecolabelling for Hotels and other accommodation Version 5.2 • 19 November 2021 – 31 December 2026

США: Green Seal® Standard for Hotels and Lodging Priorities Edition 5.3 June 6, 2017

Нова Зеландія: The New Zealand Ecolabelling Trust Licence Criteria for Office Activities EC-54-13 January 2013

Стандарт встановлює основні та додаткові вимоги до оцінювання засобів розміщення (готелів, будинків відпочинку, санаторіїв, кемпінгів та ін.) за показниками, що відповідають основним цілям сталого розвитку, а також метод рейтингового оцінювання засобів розміщення туристів, спрямований на заохочення системного вдосконалення та досягнення відповідності всім вимогам стандарту. Класи відповідності «бронзовий», «срібний», «золотий» та «платиновий» встановлюють відповідно до результатів рейтингового оцінювання засобів розміщення туристів.

Вимоги стандарту поширюються також на допоміжні послуги, що знаходяться під управлінням закладу, який надає послуги тимчасового розміщення, а саме:

а) послуги харчування, що надаються закладами ресторанного господарства;

б) послуги відпочинку, занять спортом або фітнесу;

в) облаштування зелених зон для відпочинку;

г) послуги організації конференцій, зустрічей або навчальних заходів;

д) приміщення спільного користування для прання та приготування їжі;

е) інформаційні центри та виставкові зали, що доступні відвідувачам.

Сфера застосування стандарту не поширюється на транспортні послуги та екскурсії.

Сертифікація засобів розміщення забезпечить більшу привабливість і конкурентоспроможність закладів надання послуг, поєднуючи економічну ефективність із зменшенням впливу на довкілля, пов'язаного з їх діяльністю.

Впровадження стандарту сприятиме реалізації низки актів права, зокрема: Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженої Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII; Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р.

Відповідальний за розробку стандарту – національний технічний комітет стандартизації ТК 82 «Охорона довкілля».

Публічні обговорення першої редакції проєкту стандарту відбулися у період 01 березня – 01 травня 2024 року шляхом проведення електронних консультацій.

Третя редакція стандарту була схвалена як остаточна на засіданні ТК 82 18.08.2025 р.

В обговоренні взяв участь Картавцев О.М., який запропонував схвалити проєкт стандарту без змін та зауважень і рекомендувати його до прийняття з урахуванням схвалених змін у системі кодування позначень стандартів екологічного маркування.

ГОЛОСУВАЛИ:
«за» – 8 членів КР,
«проти» – 0,
«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ

Схвалити проєкт СОУ ОЕМ 08.002.030.059:20ХХ «Система екологічної сертифікації та маркування згідно ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Засоби розміщення туристів. Екологічні критерії та метод оцінювання» без змін та зауважень і рекомендувати його до прийняття з урахуванням схвалених змін у системі кодування позначень стандартів екологічного маркування.

Датою введення в дію стандарту екологічного маркування встановити дату прийняття.

По сьомому питанню порядку денного: «Про ризики, неупередженість і відповідальність ООВ, що виникають внаслідок сертифікаційної діяльності»

СЛУХАЛИ:

Перминову С.Ю., яка розповіла про ризики, неупередженість і відповідальність ООВ, що виникають внаслідок сертифікаційної діяльності.

1) Визначення та мінімізація ризиків, пов'язаних з діяльністю ООВ:

На виконання вимог п. 4.2.3 ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2019 Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг (EN ISO/IEC 17065:2012, IDT; ISO/IEC 17065:2012, IDT), ООВ регулярно визначає ризики щодо своєї неупередженості, включаючи ризики, що виникають в результаті його діяльності, зовнішніх зв'язків та зв'язків персоналу.

Ризики визначені на 2025 рік, відображені в документі *«Перелік ризиків щодо неупередженої діяльності Органу з оцінки відповідності «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета», заходів їх усунення та мінімізацію».* Даний перелік є підставою для визначення *суми відшкодування потенційних збитків.*

Пропонується схвалити перелік визначених ризиків щодо неупередженої діяльності Органу з оцінки відповідності «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета» і заходів спрямованих їх усунення та мінімізацію.

2) *Страхування професійної відповідальності ООВ за шкоду, яку може бути заподіяно третім особам. Погодження суми відшкодування:*

Вимоги до ООВ щодо виконання ним зобов'язань, які виникають через його дії під час здійснення сертифікаційної діяльності, визначено в ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2019 Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг (EN ISO/IEC 17065:2012, IDT; ISO/IEC 17065:2012, IDT). Зокрема, відповідно до п. 4.3.1, ООВ повинен мати відповідні заходи для покриття зобов'язань, пов'язаних з його діяльністю.

Відповідно до Політики НААУ щодо заходів, які забезпечують дотримання зобов'язань органу з сертифікації/інспектування/верифікації, що виникають у результаті його дій та/або діяльності (ЗД-08.03.13, редакція 09 від 20.12.2024), підтвердженням гарантії можливості відшкодування у встановленому законодавством порядку фізичним чи юридичним особам збитків, заподіяних внаслідок його дій та/або діяльності як Органу може бути *договір страхування відповідальності за шкоду*, яку може бути заподіяно третім особам внаслідок діяльності Органу. Орган визначає суму відшкодування, що відповідає визначеним ризикам, які виникають через його діяльність з оцінки відповідності, із залученням зацікавлених сторін та страхової компанії.

Протягом звітного періоду діє укладений ООВ *Договір добровільного страхування відповідальності перед третіми особами з ПАТ «НАСК «ОРАНТА»* №УБ/1619391, термін дії з 14.10.2024 до 13.10.2025. Згідно з Договором:

відповідальність Страхувальника (ООВ), пов’язана з наданням послуг з сертифікації продукції відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 14024;

застрахована (як цивільно-правова) – професійна відповідальність ООВ за якість та кінцевий результат наданих послуг та здійснених робіт;

страховим випадком вважається пошкодження або знищення майна третіх осіб.

Професійна відповідальність ООВ застрахована на загальну страхову суму 100 000 грн, з лімітом покриття на один страховий випадок не більше 10 000 грн.

Для укладення договору на період 2025 – 2026 рр. було проведено узгодження страхової суми із залученням замовників послуг ООВ та страхової компанії (ПАТ «НАСК «ОРАНТА»). Страхову суму визначено у розмірі 100 000 грн, з лімітом покриття на один страховий випадок не більше 10 000 грн.

Враховуючи вищевикладене пропонується погодити загальну страхову суму на наступний термін укладення договору страхування (2025 – 2026 рр.) у розмірі 100 000 грн, з лімітом покриття на один страховий випадок не більше 10 000 грн.

3) *Дотримання вимог щодо забезпечення ООВ недискримінаційних умов*

Відповідно до п. 4.4 ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2019, політики і процедури, згідно з якими працює орган з сертифікації та його адміністрація, повинні бути недискримінаційними. Процедури не можуть бути використані у такий спосіб, щоб перешкоджати або ускладнювати доступ заявникам, крім випадків, які передбачено стандартом.

Орган з сертифікації повинен робити свої послуги доступними для усіх заявників, чия діяльність підпадає під сферу його діяльності.

Доступ до процесу сертифікації не повинен залежати від розміру клієнта або членства в будь-якій асоціації чи групі, а сертифікація не повинна залежати від кількості вже виданих сертифікатів. Не повинно бути надмірних фінансових або інших умов.

Орган з сертифікації повинен обмежувати вимоги, оцінювання, аналізування, рішення і нагляд виключно тими питаннями, які пов’язані зі сферою сертифікації.

З метою суворого дотримання перелічених вимог, ООВ задекларував відповідні зобов’язання у документації СУЯ, зокрема:

НЯ 01:2018 Настанова з якості Органу з оцінки відповідності «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета»;

СОУ ОЕМ 913.02:2024 Система екологічної сертифікації та маркування згідно з ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу певної категорії продукції. Основні положення. Правила розроблення, викладання, оформлення та прийняття;

СОУ ОЕМ 913.02:2020 Система екологічної сертифікації та маркування згідно з ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Порядок проведення сертифікації та наглядання за сертифікованою продукцією;

МТ 08:2014 Методика розрахунку вартості робіт з екологічної сертифікації та нагляду за сертифікованою продукцією;

ПО 02:2014 Положення про Апеляційну комісію при Органі з оцінки відповідності ВГО «Жива планета».

Пропонується підтвердити, що ООВ у повній мірі дотримується вимог щодо забезпечення недискримінаційних умов. Послуги ООВ доступні усім заявникам; доступ до сертифікації не залежить від розміру клієнта або членства в будь-якій асоціації чи групі; сертифікація не залежить від кількості виданих сертифікатів; ООВ не встановлює надмірних фінансових та інших умов.

В обговоренні взяв участь: Кабаков Ю.Б.

ГОЛОСУВАЛИ:
«за» – 8 членів КР,
«проти» – 0,
«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ

1. Схвалити проведений аналіз та перелік ризиків щодо неупередженої діяльності Органу з оцінки відповідності «Центр екологічної сертифікації та маркування» ВГО «Жива планета» і заходів спрямованих їх усунення та мінімізацію.
2. Погодити загальну страхову суму на наступний термін укладення договору страхування (2025-2026 рр.) у розмірі 100 000 грн, з лімітом покриття на один страховий випадок не більше 10 000 грн.
3. Підтвердити, що ООВ у повній мірі дотримується вимог щодо забезпечення недискримінаційних умов. Послуги ООВ доступні усім заявникам; доступ до сертифікації не залежить від розміру клієнта або членства в будь-якій асоціації чи групі; сертифікація не залежить від кількості виданих сертифікатів; ООВ не встановлює надмірних фінансових та інших умов.

По сьомому питанню порядку денного: «Різне»

СЛУХАЛИ:

Зінченко С.Л., який інформував про глобальний тренд на декарбонізацію сталевої індустрії та впровадження стандартів «зеленої сталі».

Було зазначено, що станом на сьогодні у світі реалізується понад 100 проєктів із виробництва низьковуглецевої сталі, орієнтованих на скорочення викидів CO_2 та впровадження технологій «зеленої металургії».

На рівні ЄС готується ініціатива Green Steel Deal, у рамках якої передбачається розроблення стандарту або рекомендацій щодо визначення критеріїв «зеленої сталі». Водночас на національному рівні вже діє стандарт в Індії, а також низка добровільних приватних ініціатив, серед яких: LESS (Low Emission Steel Standard, Німеччина), ResponsibleSteel (міжнародна схема сертифікації, підтримана провідними корпораціями); кілька американських стандартів та галузевих програм. Загалом у світі можна нарахувати щонайменше п’ять визнаних систем оцінювання «зеленої сталі».

Зінченко С.Л. повідомив, що особисто бере участь у засіданнях ESTEP (European Steel Technology Platform), Європейської технологічної платформи при Єврокомісії, яка координує розробку інноваційних проєктів у сфері металургії.

Зінченко С.Л. відзначив, що питання «зеленої сталі» виходить за межі екомаркування, але доцільно включити його до порядку денного роботи українських експертних рад. Це обумовлено тим, що міжнародні партнери України під час фінансування проєктів відновлення дедалі частіше віддають перевагу саме екологічним технологіям та матеріалам, серед яких ключову роль відіграє низьковуглецева сталь.

У зв'язку з цим Зінченко С.Л. висунув такі пропозиції:

1. Розробити стандарт «зеленої сталі» для України, взявши за модель підхід Індії (як обов'язковий державний стандарт) або ж адаптувавши його у формі добровільного стандарту.

2. Визначити термін «зелена сталь», врахувавши близько семи основних аспектів, пов'язаних з технологіями виробництва та характеристиками готової продукції, які дозволяють вважати сталь «зеленою» (наприклад: джерело енергії, рівень викидів CO_2 на тонну сталі, застосування водню у виробництві, використання вторинної сировини тощо).

3. Посилити інформування та просвітницьку діяльність у цій сфері. Україна є значним гравцем світового ринку сталі, споживаючи близько 3,5 млн тон щорічно, одночасно виробляючи та експортувавши значні обсяги. Слід пам'ятати, що сталь входить до числа п'яти найбільш споживаних матеріалів у світі. Недостатня поінформованість міжнародної спільноти вже призводить до випадків *greenwashing* у сфері «зеленої сталі», що створює ризики для українських виробників у питаннях доступу до ринків та інвестицій.

Берзіну С.В., яка погодилась з актуальністю необхідності створення чіткої таксономії для сталевої продукції. Вона зазначила, що у межах програми екологічного маркування «Зелений журавлик» вже накопичено практичний досвід роботи зі стандартами щодо сталі та сталевої продукції.

Так, існує чинний стандарт СОУ ОЕМ 08.002.24.073:2020 Прокат сталі. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу. Цей стандарти прийнятий методом підтвердження (англ. мова) стандарту PE-148.02 Ecolabel for Steel Products for Construction, розробленого Бразильською асоціацією технічних стандартів у межах Environmental Labeling Program, IDT).

Відповідність цьому стандарту сталевої продукції підтверджена ПП «Газополімеркомплект» (сертифікат UA.08.002.573, чинний до 03.03.2028). Раніше сертифікацію за цим стандартом проходила сталева арматура виробництва ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

У ЄС діє Регламент (ЄС) 2020/852 Європейського Парламенту та Ради від 18 червня 2020 року про створення рамки для сприяння сталим інвестиціям (EU Taxonomy Regulation), який встановлює критерії для визначення економічної діяльності як екологічно сталої. В Україні тривають переговори щодо імплементації цього акту права ЄС, в яких Берзіна С.В. особисто бере участь.

З огляду на це, учасники обговорення наголосили на доцільності проведення інвентаризації наявних добровільних міжнародних стандартів для

«зеленої сталі», їх вивчення та підготовки пропозицій щодо адаптації найбільш придатних варіантів для українського ринку. Аналогічний підхід уже було успішно застосовано під час розробки стандарту екологічного маркування для громадських будівель (СОУ ОЕМ 08.002.41.032:20XX).

Учасники обговорення вважають, що модель Індії може бути найбільш оптимальною для України. Попри те, що Індія є одним із найбільших виробників сталі з високим рівнем вуглецевих викидів, саме ця країна прийняла національний стандарт «зеленої сталі» на державному рівні як інструмент стимулювання виробників переходити на більш чисті технології.

Берзіну С.В., яка рекомендувала провести обговорення цього питання на засіданні ТК 82 як суб'єкта стандартизації.

ГОЛОСУВАЛИ:
«за» – 8 членів КР,
«проти» – 0,
«утримались» – 0.

Консенсус досягнуто.

ВИРІШИЛИ
1. Інформацію взяти до відома.
2. Рекомендувати ВГО «Жива планета» опрацювати питання з зацікавленими сторонами та внести питання до порядку денного засідання національного технічного комітету стандартизації ТК 82 «Охорона довкілля» з пропозицією створити робочу групу для перегляду стандарту екологічного маркування (СЕМ) на сталеві вироби.

Відповідальний секретар Світлана ПЕРМИНОВА

Додаток 1
до протоколу засідання
Координаційної ради з екологічного маркування
19 серпня 2025 р.

СКЛАД
Координаційної ради з екологічного маркування
станом на 19.08.2025

№ з/п	Організація	ПІБ уповноваженого представника, посада
Голова Координаційної ради з екологічного маркування		
1	Торгово-промислова палата України	**БИКОВЕЦЬ В'ячеслав Михайлович,** голова Комітету підприємців малого та середнього бізнесу ТПП України
Члени Координаційної ради з екологічного маркування		
2	Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України (Мінекономіки)	**СОРОЧЕНКО Дмитро Васильович,** заступник директора департаменту – начальник відділу формування державної політики у сфері управління відходами Департаменту управління відходами та екологічних наслідків воєнних дій
3	Міністерство розвитку громад та територій України (Мінрозвитку)	**ПЕТРУНІН Дмитро Ігорович,** начальник Управління енергоефективності
4	Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України (Держенергоефективності)	**СТОЛЯР Ольга Олександрівна,** начальник відділу моніторингу показників і заходів з енергоефективності Департаменту розвитку енергоефективності
5	Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України	**МАХМУРОВ-ДИШЛЮК Андрій Араїкович,** державний експерт експертної групи з питань енергетики Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції
6	ВГО «Союз споживачів України»	**НЕСМІЯНОВ Максим Григорович,** виконавчий директор

7	Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) (з правом 1 голосу від організації)	**СЕМЕНЧУК Ольга Сергіївна,** заступник директора Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини - начальник управління безпечності харчових продуктів та кормів
		ЄРМАК Анна Василівна, начальник відділу органічного виробництва управління безпечності харчових продуктів та кормів Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини
8	Європейська Бізнес Асоціація	**ЗІНЧЕНКО Станіслав Леонідович,** голова комітету промислової екології та сталого розвитку Європейської Бізнес Асоціації
9	Конфедерація будівельників України	**ПИЛИПЕНКО Сергій Олександрович,** заступник голови Ради директорів КБУ – голова Комітету КБУ з питань будівельної продукції, генеральний директор ПБГ «Ковальська»
10	Київський національний університет будівництва і архітектури	**ТКАЧЕНКО Тетяна Миколаївна,** д.т.н., завідувачка кафедри технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці
11	ДНУ «Інститут екологічного відновлення та розвитку України»	**ВИГОВСЬКА Ганна Павлівна,** к.т.н., старший науковий співробітник Центру екологічної безпеки та управління відходами
12	Федерація органічного руху України	**МИЛОВАНОВ Євген Володимирович,** к.е.н., голова правління
13	ГС «Українська асоціація досконалості та якості» (УАДЯ)	**КАБАКОВ Юрій Борисович,** директор Органу сертифікації персоналу Української асоціації якості (ОСП УАЯ)
14	ГО «Центр промислової екології»	**БУДНИК Катерина Сергіївна,** керівниця Юридичної служби, керуюча партнерка АО «Баклер»